

TARPTAUTINIS BESTSELERIS 17 ŠALIŲ

Skaitant primena Stiego Larssono „Millennium“ seriją. Milžiniško turto paveldėtojai, pražūtinga šeimos paslaptis, makiaveliškų interesų konfliktas... Romanas, kuriam nepajęgs atsispirti net kritiškiausios skaitytojos.

★★★★★

- Sindre Hovdenakk

KAPAS JŪROJE

ASLAK NORE

ASLAK NORE

KAPAS JŪROJE

Romanas

Vertė
UAB „Knygų ministerija“

Ši knyga yra grožinės literatūros kūrinys. Veikėjų vardai, organizacijos, vietos ir renginiai – arba autoriaus vaizduotės vaisius, arba pakeisti. Bet koks panašumas į tikrus asmenis, gyvus ar mirusius, įvykius ar konkrečias vietas yra visiškai atsitiktinis.

GYDYTOJAS UŽSIENYJE

Hansas Falkas išgelbėjo tūkstančius gyvybių.

Tačiau pamiršo savo vaikų gimtadienius.

Pagal Džoną O. Bergą

Libanas, 1982 m. rugsėjis. Saulėlydis. Jaunas gydytojas skubiai skuočia per Šatilos pabėgėlių stovyklą Beirute. Dešinėje rankoje jis neša didelį, raudoną pirmosios pagalbos krepšį. Kitoje – į antklodę suvyniotą naujagimį.

Hansą Falką supa šaudmenų ir ekskrementų kvapas. Kelis ateinančius dešimtmečius jis dažnai su juo susidurs ir tai visada primins tą vakarą Šatiloje*. Į stovyklą įžengė krikščionių falangistų būrys. Jų misija – surasti ten pasislėpusius palestiniečių kovotojus. Prasideda žudynės. Falangistai nesisigaili nė vieno. Aplink girdėti įvairūs balsai, šūksniai ir šūviai.

Dangumi praskrieja raketa ir po sekundės pastatai paskęsta nerealioje sidabriškai pilkoje šviesoje. Hansas sustoja. Tarp šiukšlių krūvų, karo maisto davinių dėžių ir spirito butelių guli žuvusieji: jauni vyrai nupjautomis genitalijomis, nėščios moterys perpjautais pilvais, vaikai, kūdikiai. Maždaug už dvidešimties metrų kairėje jis mato grupę žmonių: moterys, saugančios savo vaikus, glaudžiai jas apkabinę vyrai, kiekvienas su maža, kulkos palikta skyde kaktoje. Visi nužudyti iš arti.

* 1982 m. rugsėjo 16–17 d. Vakarų Beirute, Sabros ir Šatilos palestiniečių pabėgėlių stovyklose, Libano krikščionys falangistai įvykdė masines civilių žmonių žudynes.

Raketa užgęsta ir šviesa išnyksta, tarsi spustelėjus jungiklį. Stovyklos pietinio išėjimo link jis įžiūri susprogdintų vienaukščių pastatų siluetus, o už griuvėsių – geležinį milicininkų žiedą.

Jis girdi tylų, smelkiantį kūdikio verksmą. Pasislėpęs už šiukšliadėžės jis atsiklaupia ant kelių ir bando vaiką sūpuoti.

Ar kas nors jį mato? Ne, jis gerai pasislėpęs.

Tačiau turi ką nors daryti, nes kitaip kūdikį iš jo atims. Hansas atsega didžiulį pirmosios pagalbos krepšį ir iš jo iškrato kelis plastikinius buteliukus su fiziologiniu tirpalu ir alkoholiu, iš dugno ištraukia sulankstomus neštuvus, kurie užima per daug vietos, taip pat išmeta kateterius, stetoskopus bei kraujospūdžio matuoklius, kurių aštrūs kraštai gali sužaloti kūdikio galvą.

Šoninėje kišenėje yra butelis *Johnnie Walker Black Label*. Tai Palestinos vadovybės, su kuria buvo susitikęs, dovana. Jis žino, nors iš tikrųjų nežino, kad jie visi jau mirę.

Hansas atidaro butelį ir pamerkia pirštą į viskį, tada leidžia kūdikiui įkvėpti garų ir įkiša piršto galiuką į jo mažą burnytę. Kūdikis čiulpia su nepaaiškinama naujagimio jėga, paskui šiek tiek sukniurkia ir nurimsta. Krepšio dugne Hansas kruopščiai patiesia palą ir antklodę – paruošia lovą, tada paguldo mažą kūnelį, pridengia jį turniketais ir plonais tvarsčiais, užtraukia krepšio užtrauktuką.

Hansas Falkas paima krepšį ir žengia kareivių link. Jis jau garsėja savo žavesiu, vieno kolegos žodžiais tariant, jis „gali suvilioti bet kurį žmogų – nuo mokesčių pareigūno iki aukščiausio rango politiko ar net ištikimiausią musulmoną“. Šią bjaurią 1982 m. naktį daktaro Falko laukia didžiausias išbandymas. Jis turi išgelbėti naujagimį nuo žudynių.

Libanas, 2006 m. vasara. Praėjo beveik dvidešimt penkeri metai, kai pasaulį sukrėtė žudynės palestiniečių pabėgėlių stovyklose. Nuo tada praėjo daug laiko, tačiau kai kurie dalykai nepasikeitė: Hansas Falkas tebekariauja, jis toks pat energingas ir berniukiškai žavus, kaip ir aštuntajame dešimtmetyje, kai būdamas jaunas Bergeno laivybos magnato

sūnus, apsirengęs kaip samdomas darbininkas, apžiūrinėdamas merginas pareiškė, kad atėjus revoliucijai jis perduos tėvo įmones kolektyvinei nuosavybei.

– Bet testamentiniai teismai buvo pirmesni, – sako Falkas, šypsodamasis garsiai palestiniečių aktorei, einančiai jam iš paskos legendinio viešbučio *Mayflower*, kuriame jis dažnai apsistoja, būdamas Beirute, bare.

– Mes jį vadiname tiesiog Hansu Sakru, – sako jauna moteris ir paraušta. *Saqr* arabiškai reiškia „sakalas“, norvegiškai – *falk*.

Hansas užsisako du *Johnnie Walkers* be ledo.

– Turiu išgerti mėgstamiausio Palestinos išsivadavimo organizacijos gėrimo. Į sveikatą! – sako jis ir pakelia krištolinę taurę. – Už gyvuosius, mirusius ir prispaustusius!

Žinoma, niekas negalėtų teigti, kad Hansas priklausęs pastarajai socialinei grupei. Jis kilęs iš galingos Falkų šeimos, kuri XX a. Norvegijoje vaidino svarbų vaidmenį, buvo laivų savininkai, visuomenės geradariai ir politikai. Jo senelis Toras Falkas, šeimos vadinamas Didžiuoju Toru, buvo garsus laivų savininkas, per paskutinį karą žuvęs *Hurtigruten* laivo katastrofoje, o už pagalbą pakrantėje organizuojant pasipriešinimą vokiečių pajėgoms po mirties apdovanotas Karo kryžiumi su kardu.

Nuo to laiko Falkų šeima pasidalijo į dvi pagrindines atšakas. Bergeno atšaka, kuriai priklauso Hansas, gyvena dvare į pietus nuo Fanės. Pikti liežuviai tvirtina, kad Bergeno atšaka patyrė neteisybę, kai buvo padalyti šeimos turtai. Galbūt ateityje sulauksime Falkų paveldėjimo ginčų Osle ir Bergene?

– Tikrai ne, galiu tai patvirtinti! – sušunka Hansas. – Kaip komunistas, esu visiškai prieš paveldėjimo institutą. Niekas taip nesustiprina nelygybės, kaip paveldėjimas, – jis šypsosi. – Be to, turto praradimas buvo geras dalykas. Palaiminimas. Turtuolių problema ta, kad jie gyvena bijodami, jog vieną dieną iš jų viskas bus atimta. Tik viską praradęs tampa laisvas.

To paties negalima pasakyti apie vadinamąją Falkų imperijos Oslo atšaką. Hanso dėdė Olavas yra buvęs gynybos ministras ir įtakingos SAGA

grupės, kurios būstinė įsikūrusi Rederhaugene, už sostinės ribų, vadovas. Olavas, kurio turtas vertinamas maždaug 10 milijardų kronų, nori likti šešelyje, tačiau jo įtaka pinigais neišmatuojama.

Ar čia matome klasikinio Norvegijos pakrantės verslininkų ir administracinio Oslo elito susiskaldymo atgarsių?

– Mes, bergeniečiai, sostinė pernellyg nesidomime, – juokiasi Hansas. – Sakykime taip: kai skrendu į žemyną ar Artimuosius Rytus, jei tik įmanoma, niekada nesustoju Osle.

Bergeno patriotas, idealistas radikalas, šampaninis socialistas – Hansą Falką galima apibūdinti įvairiai. Nesvarbu, koks būtų pokalbis, atrodo, kad jis visada turi gerą atsakymą ir šmaikščią šypseną. Tačiau, pasak tikrai jį pažįstančiųjų, Hansas yra tarsi rusiška matrioška: nuėmus vieną sluoksnį, atsiranda kita versija. Jis bendrauja su puse Artimųjų Rytų – nuo aukščiausių politikų iki taksistų Hamros gatvėje, tačiau savo artimiausiems žmonėms išlieka paslaptimi. Žmogus, kurio užkrečiantis juokas dabar aidi viešbučio fojė, matė daugiau kančių nei bet kuris jo kartos norvegas, keista, tačiau atrodo, kad tai jo nepaveikė. Gydytojas, kuris toli už medicinos pasaulio ribų garsėja tuo, kad didžiausių konfliktų zonose išgelbėjo tūkstančius nekaltų žmonių gyvybių, ne kartą pamiršo savo vaikų gimtadienius. Feministas, einantis Tarptautinės moters dienos eitynių priekyje, atvirai pasakoja apie neištikimybę savo gyvenimo moterims. Tačiau net ir jį tai jis turi atsakymą:

– Perfrazuojant Hemingvėjų, man patinka komunistai, jeigu jie yra gydytojai, bet jeigu jie yra kunigai, aš jų nekenčiu. Esu tik klystantis žmogus, kaip ir visi kiti.

Ar yra kas nors, kas gali jį suerzinti?

Na, taip, atrodo, kad taip.

Tik klausimas, ar Hansas Falkas kada nors iš tikrųjų ką nors mylėjo, išskyrus pasaulio engiamuosius ir savo paties atspindį. Pirmą kartą jo žvilgsnis susvyruoja ir jis pasimuisto kėdėje. Galbūt jis nepateiks man tiesioginio atsakymo, o gal vis dėlto atsakys.

Libanas, 1982 m. rugsėjis. Nuo milicininkų per kelis metrus sklinda alkoholio kvapas. „Geriau nei mirties kvapas“, – galvoja Hansas. Jauni vyrai plaukiojančiomis akimis ir užsidengę nosis šalikais į jį nukreipia šautuvus. Už nugaros jis išgirsta kelis riksmus, šūvius, paskui tylą.

– Vykdomė operaciją prieš palestiniečių teroristus, – sako Libano falangistų karininkas. – Jums, kaip užsieniečiui, buvo suteikta galimybė palikti stovyklą prieš prasidedant šiai operacijai, – jis prisidega cigaretę. – Tai, kad nepasinaudojote šia galimybe, rodo, jog pats priklausote kovotojų grupei.

Kai kurie jauniausi kareiviai, greičiausiai paaugliai, pakelia ginklus ir grėsmingai žengia į priekį.

– Padėjau gimdyti, – atsako Hansas.

– Šiandieniniai kūdikiai – rytojaus teroristai, – sako pareigūnas, tarsi spjaudydamasis žodžiais. – Kur vaikas?

Hansas pastebi, kad jo delnai tokie šlapi nuo prakaito, jog krepšys tuoj išslys iš rankų. Vienas kūdikio cyptelėjimas arba krepšio apieška, ir jie abu mirę.

– Nežinau, – atsako Hansas. – Paskutinis dalykas, kurį mačiau, – tai šturmuojama gimdymo klinika.

– Iš kokios šalies esate?

– Norvegija... krikščioniška šalis... draugiška Izraeliui... glaudūs ryšiai.

Karininkas nusišypso ir persimeta keliais žodžiais su bendražygiu. Jis linkteli galva.

– Galite eiti.

Hansas su palengvėjimu atsikvepia.

– Po to, kai patikrinsime krepšį.

Ką dabar daryti? Hansas atsargiai padeda krepšį ant žemės. Pamažu atsega užtrauktuką. Milicininkai pasilenkia virš jo. Kūdikio veidas paslėptas. Tačiau Hansas pastebi, kad antklodė šiek tiek juda, vaikui kvėpuojant.

Ar dar kas nors tai mato?

Hansas paima *Johnnie Walker* butelį ir pakelia jį prieš pareigūną.

– Jums visiems jo reikia labiau nei man, – sako jis.

Falangistas apžiūri etiketę. Laimei, kareiviai, regis, nieko neįtaria. Karininkas pagriebia butelį.

– Pasitraukite, – sako jis.

Hanso rankos dreba taip stipriai, kad jis vos pajėgia užtraukti užtrauktuką. Jausdamasis nejaukiai jis eina tarp dviejų falangistų kareivių eilių, tarsi tuneliu laisvės link, guosdamasis, kad jeigu jie dabar iššautų, tai šautų vienas į kitą. Hansas Falkas grįžta į *Mayflower* viešbutį, tą patį, kuriame dabar sėdi ant gilios odinės sofos, praėjus dvidešimt penkeriems metams, o ant jo pasitikinčio savimi veido užslenka tamsus šešėlis.

– Kas nutiko vaikui?

– Aš jį kažkam palikau. Motinai pažadėjau niekada neatskleisti jo tapatybės. Ir šio pažado ketinu laikytis. Tačiau tikiuosi, kad vaikas gyvens geriau nei ji.

I DALIS

AUKŠTOJI UOLA

I SKYRIUS

SKRYDŽIUI PASIRUOŠĘS SAKALAS

Jų močiutė nuolat kalbėdavo, kad šeima turto neteks anksčiau nei jos. Ką ji turėjo omenyje – ar skelbėsi nemirtinga, ar prakeikė savo palikuonis – niekas nežinojo. Vera Lind ne veltui buvo rašytoja, bet iš visų jos pasakojimų nė vienas taip negąsdino Sašos.

Ji buvo pakrikštyta Aleksandra Falk. Vardą pasiūlė močiutė. Vaikystėje ji primygtinai reikalavo, kad ją vadintų Saša arba Sašenka – mažąja Saša – pagal rusą prosenelį, kurio nuotraukos niekas net nebuvo matęs.

Nemigos kankinama Saša anksti atsikėlė ir apsilvilko tamsiai mėlynus polo marškinėlius, tvido švarką. Turint nemalonių pareigų buvo svarbu oficialiai apsirengti. Ji sužinojo, kad vienas iš jos vadovaujamo archyvo doktorantūros studentų peržiūrėjo fondo 1970 m. vidinę ataskaitą. Tai buvo konfidencialumo susitarimo, kurį jis pasirašė, pažeidimas, o Saša į tokius pasitikėjimo pažeidimus nežiūrėjo lengvabūdiškai.

Jo šnipinėjimas ganėtinai trikdė, bet dar blogiau – tai atrodė kai kas daugiau. Ji tai jautė kaip besikeičiančią nuotaiką ore, kai vienas metų laikas pereina į kitą – ilgai slėptos istorijos turėjo iškilti į paviršių.

Ką močiutė turėjo omenyje sakydama, kad tiesa ir ištikimybė šeimai prieštarauja viena kitai?

Saša užrakino seną sargo namelį, kuriame gyveno su šeima. Mergaitės buvo apsistojusios namelyje pas draugus. Madsas išvykęs verslo reikalais į Aziją. Santuokos pradžioje jis buvo užsiminęs, kad gyventi dvare, kuriame įsikūrusi ne tik

šeimos įmonės būstinė, bet ir keli šeimos nariai, gali būti šiek tiek slogu. Saša įsiuto, kaip ir mes, kai kas nors atkreipia dėmesį į akivaizdžią tiesą apie tai, kas mums patinka.

Apie persikraustymą negalėjo būti nė kalbos.

Rederhaugenas yra netoli sostinės, šiek tiek į vakarus. Dabar Saša ėjo klevais apsodinta alėja, kol pasiekė fontaną ties kelio išsišakojimu. Šaltis peizažą padengė blyškių pastelinių atspalvių šydu. Ledinis vėjas glostė jos veidą ir košė kiaurai striukę. Ji nevalingai sudrebėjo.

Ji čia gyveno visą gyvenimą, tačiau vis dar jautė meilę ir atsidavimą šiai vietai. Tai jos pasaulis. Dvaras ir šeima buvo vienas vienetas, jos pačios tęsinys: švelniai nuolaidžios uolos vakaruose, kur ji maudydavosi vaikystėje, prieplaukos ir valčių nameliai pietinėje pusėje, nepriekaištinga veja, vasarą smaragdiškai žalia, driekėsi į tankų spygliuočių mišką, staiga pasibaigiantį ties uolos pakraščiu rytuose, kur stovėjo Veros rašymo namelis.

Nuo fontano, dabar nusausinto žiemai, ji žvyruotu taku nuėjo iki balto trijų aukštų dvaro, stūksančio ant žolė apaugusios kalvos, su kolonadomis, dideliais erkeriais, įmantriais kaltinio metalo balkonais ir apvaliu bokštu su šaudymo angomis viršuje.

Iš prigimties ji buvo konservatyvi. Pokyčiai visada jai kėlė baimę. Kartą, kilus ginčui, Madsas pastebėjo, kad Sašos kilmės žmogus – ji ir jos brolis bei sesuo turėjo paveldėti bene gražiausią Norvegijoje dvarą, milijardą kronų kainuojančią bendrovę ir humanitarinį fondą – mažai ką gali laimėti iš revoliucinių perversmų. Tai tiesa, tačiau jos konservatyvumas buvo kur kas gilesnis – jai svarbiausia šeima.

Ištikimybė šeimai Sašai buvo svarbiau už viską, todėl kai tik kildavo konfliktas tarp galingiausių šeimos narių, pavyzdžiui, tarp jos močiutės ir valdingo tėvo, kurie pusę amžiaus gyveno toje pačioje sodyboje ir nesikalbėjo, jos darbas buvo palaikyti pusiausvyrą.

Ji žengė pro nusėdusias duris pagrindinio namo gale. Iš ten per biblioteką nuėjo į savo kabinetą. Jos dėkle gulėjo atvirukas su pašto ženklų *Finse 1222: Nepamiršk mūsų kelionės per Hardangerio ledyną. Myliu tave, M.*

Tokios staigmenėlės Madsui buvo būdingos. Tai, kad jis pasistengė nusipirkti atviruką Finse ir prieš išvykdamas jį išsiųsti, jį sujaudino. Kai buvo jaunesnė, Saša būtų atmetusi tai kaip cinišką triuką padaryti jai įspūdį. Dabar ji tai suprato kaip meilę.

Ji atsisėdo į rudą Eimso* kėdę.

Būdama SAGA fondo muziejaus direktore, ji buvo asmeniškai atsakinga už visus nuolatinius darbuotojus ir doktorantūros stažuotojus. Atsivertė savo darbotvarkę: *susitikimas 08.00–08.10*. Pažvelgė į laikrodį. Liko penkiolika minučių. Ji to bijojo.

Pastaruosius metus ji prižiūrėjo pasirengimą ambicingam bendradarbiavimo projektui su Vokietijos federaliniu archyvu *Abteilung Militärarchiv* Freiburge. Kai apie šį projektą užsimindavo pašaliniam žmonėms, dažniausiai jie nusukdavo akis. Archyvai – nepatrauklus dalykas, bet Sašai tai nė kiek netrukdė. Seni laišakai ir trumpos telegramos jai leido apčiuopti istoriją. Ir šis darbas tenkino jos tvarkos ir objektyvumo poreikį. Tiesa, jos močiutė visada sakydavo, kad istorija ne ką objektyvesnė už romaną, bet tai tik vienas iš daugelio jos hiperbolizuotų teiginių.

Bendradarbiaudama su Vokietijos archyvais, Saša rinko informaciją apie šimtus tūkstančių vokiečių karių, Antrojo pasaulinio karo metais dislokuotų Norvegijos teritorijoje. Dabar giminaičiai, istorikai ir kiti asmenys galės atlikti skaitmeninę vardų, pavardžių, žetonų numerių ir panašią paiešką ir gauti visą turimą informaciją. Logistiniai iššūkiai buvo didžiuliai, tačiau jos tėvas siekė, kad fondas būtų geriau žinomas Vokietijoje.

Pasigirdo beldimas į duris, paskui dar vienas, bet ji palaukė, kol laikrodinis rodis lygiai aštuntą, ir tik tada atsiliepė:

– Taip?

Sindrė Tolefsenas nedrąsiai įžengė į vidų. Jo drabužiai buvo nudėvėti, o plaukai nuslinkę – ant viršugalvio likusi tik sruogelė. Jis neramiai į ją žiūrėjo švelniau, šiek tiek išsisukinėjančiu žvilgsniu. Jis tikriausiai buvo jos amžiaus.

– Atsisėskite, – pasakė ji.

* *Charles Eames* – JAV dizaineris, baldų kūrėjas.

Jis sutiko.

Ji pagalvojo apie visus žmones, kuriems tėvas turėjo duoti įsakymus. Kaip jis su tuo susidorojo?

– Kaip žinote, – tarė ji, – SAGA fondas jau kurį laiką bendradarbiauja su universitetu, suteikdamas doktorantams galimybę naudotis mūsų archyvais, atliekant tyrimus. Tai abipusiu pasitikėjimu paremtas bendradarbiavimas. Jūs įnešėte svarbų indėlį į Norvegijos karo istoriją, taip pat į mūsų bendrą projektą su Vokietijos kariniu archyvu.

Jis nurijo seiles ir gerklėje sujudėjo jo smailus Adomo obuolys. Saša labai džiaugėsi Tolefseno doktorantūros projektu. Jis tyrinėjo mažai žinomą istoriją apie antinacistinį pasipriešinimą Trečiojo reicho ginkluotosiose pajėgose Norvegijos teritorijoje. Tai novatoriškas dalykas.

– Tačiau buvo *absoliuti* išankstinė sąlyga, – tęsė Saša, – kurią pasirašėte, kai jums buvo suteikta prieiga prie mūsų archyvų: konfidencialumo įsipareigojimas, susijęs su vokiečių kareiviais ir viskuo, kas susiję su SAGA ar Falkų šeima.

Tik dabar daktaro disertaciją rengiantis mokslininkas suvokė situacijos rimtumą.

– Kaip sužinojote?..

– Nesiruošiu aptarinėti mūsų vidaus saugumo procedūrų, – atsakė ji.

Sistema, kurią sukūrė Rederhaugeno saugumo viršininkas, buvo pagal Norvegijos sveikatos apsaugos tarnybos taikomą modelį ir leido jai matyti, kas naudojosi archyvais. Po vakar įvykusio nerimą keliančio pokalbio su Vera Saša peržiūrėjo keletą suskaitmenintų dokumentų ir žurnale pastebėjo Tolefseno vartotojo vardą. Ji nepakentė minties, kad kas nors gali šniukštinėti po jos šeimos reikalus. Tuo buvo panaši į savo tėvą.

– Skaitėte 1969 ir 1970 m. SAGA valdybos ataskaitas, – sakė ji. – Tai vidaus dokumentai, neturintys jokios reikšmės nei jūsų tyrimui, nei visuomenei.

– Nesvarbūs visuomenei? – studentas pakėlė balsą.

– Teisingai, – pasakė Saša. – Kaip tikriausiai žinote, mūsų šeima labai griežtai bendrauja su spauda. Niekada neskaitėte ir neskaitysite jokių straipsnių apie Falkus, kuriuose būtų rašoma „namie su žmona“. Lojalumas ir diskretiškumas

yra mūsų skiriamasis bruožas, – ji bakstelėjo rašikliu į odinį stalviršį. – Bet ko-
kiu atveju jūs piktnaudžiavote mūsų pasitikėjimu, todėl jūsų vieta čia ir prieiga
prie archyvų nedelsiant panaikinama.

Jo apatinė lūpa sudrebėjo.

– Ar jūs mane išvarote?

Ji linktelėjo galva.

– Bijau, kad taip.

Priešingai, nei ji tikėjosi, jis neatsistojo, bet sėdėjo tylėdamas, o jo veidu nu-
slydo kreiva šypsena.

– Ar žinote, kodėl perskaičiau dvi ataskaitas?

– Ne. Manęs tai visai nedomina.

– Nes Veros Lind gyvenimo istorija susijusi su mano tyrimais. Ji siejasi su
klaidinga istorija, kurią jūsų šeima apie save sukūrė.

Ji giliai įkvėpė, atsispyrusi pagundai atsakyti tuo pačiu.

– Mūsų laikas baigėsi, – staiga pasakė ji ir linktelėjo galva durų link.

Tyrėjas atsistojęs nuėjo prie durų, o paskui apsisuko.

– Aš maniau, kad jūs esate kitokia nei kiti, Saša Falk. Bet jūs tokia pat bailė.
Netgi dar baisesnė, jei tai įmanoma. Neturiu jokio noro dirbti fondui, kurio šū-
kis – tiesa, bet kuris elgiasi priešingai. Paklauskite savo močiutės, kas iš tikrųjų
nutiko SAGA fonde 1970 m.

Ir užtrenkė duris už savęs.

Saša sėdėjo ir žiūrėjo į lubas. Vėl Vera. Tiesa ir ištikimybė? 1970-ieji? Bū-
dama dėmesinga ir diplomatiška, kaip ji pati manė, savikritiška ir vengianti
konfliktų su broliu ir seserimi, Saša kartą per savaitę lankė močiutę jos rašytojos
namelyje Aukštojoje uoloje.

Ji ten buvo vakar.

Kaip įprasta, Saša atnešė šviežių pyragaičių, o močiutė, kaip visada, parūpi-
no taurę raudonojo vyno ir cigaretę. Saša jai skaitė vieną iš savo mėgstamiausių
romanų. Iki šiol jos nenukrypdavo nuo įprastos rutinos, bet tądien jų pokalbis
pakrypo nauja linkme.

– Šeima planuoja šiais metais paminėti septyniasdešimt penktąsias kelto katastrofos metines, – nedrąsiai ištarė Saša. – Mes išsinuomojome *Hurtigruten* laivą ir ketiname vykti į jo sudužimo vietą.

Senelė lėtai į ją atsisuko.

– Man reikia dar vienos cigaretės, brangioji Sašenka.

– Pagalvojau, kad tau būtų malonu prie mūsų prisijungti, močiute, – tęsė Saša. – Ir kad galėtum šiek tiek papasakoti apie tai, kas iš tikrųjų nutiko.

– Kalbėti?

– Tu niekada apie tai nekalbėjai.

Galbūt močiutės kartai nebuvo būdinga kalbėti apie traumuojančius įvykius. Nelaimingas atsitikimas nusinešė jos vyro gyvybę ir vos nepareikalavo naujagimio sūnaus.

– Tikriausiai man tai praverstų, – pasakė Vera. – Bet nesu tikra, ar norėtum išgirsti tai, ką noriu pasakyti.

– Žinoma, kad taip. Nuo karo praėjo daug laiko, mes galime kalbėti tiesą.

Senelė pro dūmus pažvelgė į ją.

– *Mes?* – tarė ji purtydama galvą. – Tu visada buvai tokia ištikima šeimai, Sašenka. Tai nuostabus bruožas. Bet kartais ištikimybė ir tiesos paieškos susikerta. Aš nevyksiu jokių užsakomuoju *Hurtigruten* reisų, tikrai. Bet ar nori sužinoti, kas iš tikrųjų tą dieną nutiko?

Saša linktelėjo galva.

– Na, dabar tam ne laikas, Sašenka. Bet kai jis ateis, turėsi būti pasiruošusi, kad viskas sugrius.

Daugiau nieko nepasakojo, bet kai Saša jau ruošėsi išeiti, močiutė paprašė užsakyti jai taksi į miestą ir palydėti per mišką iki kryžkelės.

– Bet pastaruoju metu tu niekur neišeini, močiute, – pasakė ji.

– Na, dabar jau einu, brangioji Sašenka, – atkirto močiutė. – Juk man nėra taikomas koks nors prakeiktas globos įsakymas!

Saša sunkiai nurijo seiles, nebuvo pratusi, kad Vera jai atsikirstų. Šlogi nuotaika ją lydėjo ir grįžtant mišku, ir visą likusią dienos dalį.

Kur Vera išvažiavo taksi, Saša vis dar nežinojo, bet atėjo laikas tai išsiaiškinti.

Skaitykite likusius
380 iš **400** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Ji išsigelbėja iš skęstančio laivo. Ir išgelbėja savo kūdikį...

1940 m. rudenį, naciams okupavus Norvegiją, ties Bonde nuskendo laivas *Prinsesse Ragnhild*, kuriuo plaukė ir jo savininkas Toras Falkas su šeima. Jo žmona Vera Lind ir jos naujagimis sūnus Olavas išgyveno, tačiau pats Toras ir šimtai kitų žmonių žuvo. Po septyniasdešimt penkerių metų prasideda pavojingos tiesos medžioklė – Vera, kuri tapo garsia rašytoja, randama negyva vandenyne, po aukšta uola.

Ar ji nusižudė? O gal moteris žinojo tokią didelę paslaptį, kad kažkas nusprendė ją visam laikui nutildyti?

Prieš ketvirtį amžiaus Vera savo memuaruose aprašė šeimos tragediją – karo laikų laivo katastrofą, tačiau niekas neturi pilno jų teksto – visa istorija išdalyta dalimis ir atiduota saugoti skirtingiems žmonėms. Jos anūkė Saša nutaria surasti rankraštį ir išsiaiškinti tiesą.

Padedama susikompromitavusio slaptojo agento, turinčio savų motyvų, ji imasi narplioti šeimos praeities labirintus – tamsią ir dramatišką istoriją apie paslaptis, išdavystes ir pasmerktą meilę.

Tačiau tiesos ieško ne tik jie. Ir netrukus ne vienai gyvybei ima grėsti pavojus...

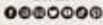
„Kapas jūroje“ – Stiego Larssono stiliumi sukurtas literatūrinis trileris ir veržli šeimos saga, paremta tikrais istoriniais faktais ir realiais įvykiais, spalvinga drama apie valdžią ir paveldėjimą, įkvėpta didžiųjų XIX a. pasakojimų bei šiuolaikinių televizijos serialų. Tai istorija, kurioje tiesos troškimas kovoja su lojalumu šeimai, romantiška ir tragiška kelionė per praeitį ir dabartį, kuri baigiasi lemtingu paskutiniu žingsniu stulbinamai vaizdingoje Norvegijos pakrantėje. Po 75 metų istorija nuveda prie laivo nuolaužų jūros dugne, 300 metrų po vandens paviršiumi – ten, kur palaidota šokiruojanti tiesa...

Iliustracija: © Ayman Elwan

Aslak Nore (g. 1978 m.) – Norvegijos žurnalistas, leidėjas ir rašytojas. Užaugo Osle. Įgijo išsilavinimą Oslo universitete ir Naujojoje socialinių tyrimų mokykloje Niujorke, pagal *Fulbright* programą. Tarnavo elitiniame Norvegijos Telemarko batalione Bosnijoje. Šiuolaikinis nuotykių ieškotojas Nore gyvena Lotynų Amerikoje ir dirbo žurnalistu Artimuosiuose Rytuose bei Afganistane. Išleido keletą negrožinės literatūros knygų ir keturis romanus. Paskutiniai du romanai – „Vilko spąstai“ ir „Kapas jūroje“ – tapo nacionaliniais bestseleriais. 2018 m. rašytojas laimėjo Rivertono premiją už geriausią kriminalinį romaną, o „Kapas jūroje“ Prancūzijoje nominuotas *Grand Prix ELLE* apdovanojimui. Šiuo metu Aslak Nore su šeima gyvena pietų Prancūzijoje.

SKANDINAVIŠKO DETEKTYVO ELITAS		
Jeigu jums patinka skandinaviški detektyvai ir jūs domitės Stiego Larssono bei Jo Nesbo kūryba, privalote perskaityti ir „Kapą jūroje“.		
 OBUOLYS NUO 2014 @obuolys.lt	ISBN 978-609-484-637-3 9 786094 846373 www.obuolys.lt Knygos pajamų įnašas bus skiriamas nemirtingam	KITI FORMATAI Audinis knyga Elektroninė knyga

Visos teisės saugomos. Detali AI © Skandinav
Skaitmeninė knyga yra grynai